

Bozla

Maribor, 22. septembra 1933

Leto I.

Posamezna številka Din 1.50 // Velja na mesec po pošti dostavljen Din 6.—, za inozemstvo Din 10.— // Uredništvo in uprava: Gregorčičeva ul. 26
Telefon 29-70 // Poštni čekovni račun 15.546 // Izhaja vsak petek // Oglasi po tarifi

Stev. 17

V svitu prepороda

Sodobnost je razrahljala zastarele politične nazore, ki so se po nekod že zrušili, in je na ruševinah vstal novi človek ter dvignil roko v opozorilo: Dovolj je spanja! Zdravite se vi mladi in sledite klicu vesti, poštenja in ljubezni! S soncem vzhaja duh nove miselnosti, duh novega prepороda, od katerega sta odvisni boljša sreča in bodočnost. Armada mladil se zbira pod zastavo prepороda in njene prve čete so že na pohodu. Ali ne slišite odmeva korakov od Triglava do Črnega morja? Povelje je dano!...

Mladim prepороdovcem so začrtane nove poti. Niso gladke, toda volja je tako močna, da bo premagala vse ovire, ki se ji stavijo na pot. Oni se zavedajo, da stremi današnje pojmovanje socialnega in političnega življenja le za ustvarjanjem šablonskih edinic in da po takih nazorih o življenju izgubi človek vsak višji duševni smisel. Delo in poštenje sta izgubila svojo vrednost in zato je moral nastopiti moralni, kulturni in politični kaos, ki ga preživlja današnji svet. Mladá generacija se zaveda, da ni nikdo drug, ki povzroči nasprotje ekonomskih odnosov, ki so v obliki svetovne krize dovedli do nesorazmernega bogatenja posameznikov in do milijonskih množic gladujočih, kakor pomanjkanje etičnih in moralnih vrednot v privatni, javni in

mednarodni ljudski delavnosti.

Kulturnega napredka človeštva ne ustvarja pridobivanje bežnih dobrin, marveč duševno bogastvo, ki si ga je mogoče pridobiti le z resnico, pravico in silo ljubezni. Ker pa so krmariji ljudskega življenja postavili za smoter profitarizem, je naravno, da je moral svet doživeti tudi socialen polom. Na svetu je zavlada laž, moralna sirovost in politično nasilje. Radi tega svetovna politika, ki jo vodijo v pretežni večini

ljudje, ki poskušajo z metodami nesrečne preteklosti reševati probleme srečnejše sedanjosti, ne more dovesti ljudskih mas do pojmovanja, da človekovo življenje ne obstoji v tem, da se bori in žrtvuje za kapitalistične interese posameznikov. Svetovni politiki sicer naglašajo, da je za evolutivni napredek narodov potreben sporeden osebni interes. Toda novi duh, ki prevaja nad današnjo socialno in ekonomsko polomijo, ne more pod nobenimi pogoji navdušiti mlajših za ideale bančnih interesov, kakor tudi ne za aspiracijo industrijskih trustov in ne za politični kapital posameznikov ali posam. skupin.

Ker si mlajša generacija ne more osvojiti načel materialističnega utilitarizma, ne more tudi soglašati z nakanami tehničnega, socialnega in kulturnega suženj-

stva posameznikov in ne celote, niti ne more dovoliti, da se obstoječi nacionalni ideali vlačijo v blato politične spekulacije. Kar je v tej mladi generaciji zdravih, svežih in smelih, kolikor je v njih konstruktivne moči nacionalne duše, kolikor je sinov svetlobe, kolikor je takih, ki so si svesti, da tvorijo RESNICA, PRAVICA in LJUBEZEN temelj narodnega obstanka in nacionalne bodočnosti, kolikor je takih, ne morejo ti živeti sredi laži, v lažni svobodi, lažni kulturi in sredi lažnih svetinj. Mladša generacija zahteva svoje življenjske pravice, svoje mesto v zgodovini na osnovi večnih in nespremenljivih zakonov prirode. Zahteva na krmilu sveže, duševno plodne in moralno močne vodnike, ki so prežeti z iskreno ljubeznijo, poštenostjo in požrtvovalnostjo za dobrobit vseh. Duh prepороda vidi izhod iz socialnega in moralnega kaosa edino v popolnem zlomu preteklosti in v odločnem prehodu v čistost duha. Prepороd je na pohodu. On je na pragu nove veličastne epohe. Kakor streša človeštvo pred vhomom s sebe prah preteklosti in odmetuje lažne svetinje, da prerajeno vstopi v srečnejšo bodočnost, tako je potrebno, da tudi naš narod, od Triglava do Črnega morja, kot nosilec velike južno-slovske duše, gre enodušno in ponosno v boj za višje nar. ideale.

Pred odločilno bitko

Agitacija za volitve v Delavsko zbornico je stopila v odločilni stadij. Bolj ko se bližamo volitvam, tem jasneje vidimo, da se bide boj med dvema izrazitima frontama: nacionalno in marksistično. Borba postaja vedno ostrejša. Marksisti so v položaju, da branijo svežim silam nacionalno-socialnih organizacij, delavskih in nameščenskih, vpad v trdnjavo. Če pade ta, je splavala marksistom po vodi zadnja nada, zadnja opora in nikdar več si ne bodo opomogli. Kot absolutni gospodarji v Delavski zbornici so marksisti umetno vzdrževali in finansirali svoje organizacije in njihove funkcije, za kar je bilo dovolj prilik, reševali propadle konzume, zadržane domove itd. Mnogo svojih agitatorjev so rameslili v Delavski zbornici v Ljubljani in njihovi filijalki v Mariboru, druge zopet potom vpliva Delavske zbornice v ostalih socialnih institucijah, bolniških blagajnah, borzah dela itd., povsod sklicujoč se na število glasov, doseženih pri zadnjih volitvah v Delavsko zbornico, četudi je ta doba daleč za nami in so se te razmere bistveno izpremenile. Marksisti so dandanes idejno v popolnem razkroju. Iz lastne moči niso v stanju ničesar več ustvariti. Kar jih še nekoliko drži po koncu, so navedene sinekure. Čim izgube te, je po njih. Pa tudi zunanji dogodki povečujejo njihov razkroj. Popoln razpad marksistov v Nemčiji, ki so se brez najmanjšega obojavljanja prepuščili hitlerjevemu in se tako za zmiral izločili iz nemške državne politike, idejni razžavah, vse to vpliva naravno porazno tudi na naše marksiste, ki tako spoznavajo in razpad marksistov v drugih dr-

žavah in bolj na lastni koži, da nacionalna ideja ni prazna fraza, marveč, da vsebuje vse drugačno življenjsko silo kakor internacionalna. Toli hvalisana mednarodna solidarnost ni preživela prve resne preizkušnje. V svetovni vojni je zadobila take razpoke, da se ni mogla več popraviti. Vlegla se je na smrtno posteljo, da pogine nečastne in neslavne smrti.

V času, ko so kulturni narodi pomedli z marksisti, so v Jugoslavijo uprli svoje poželjive oči Židje, ki so bili izgnani iz Nemčije, ker se jim zdi naša država najprimernejša, ki edina še tolerira marksiste. Če mislijo, da bodo tu nemoteno lahko v kalnem ribarili, se zelo motijo. Kmalu bodo spoznali, da v Jugoslaviji ni mesta za marksistične eksperimente in da se bodo ostanki internacionalne tudi pri nas morali umakniti svežim silam nacionalnih organizacij delavcev in nameščencev. Že to dejstvo, da so naši internacionalci interesirani na dotoku tujcev, četudi morda samo v namenu, da bi s tem obnovili razpoke v svojih vrstah, ki nastajajo z izgubo delavcev, ki prestopajo iz marksističnih v nacionalne organizacije, zadošča za dokazilo, da smo na pravi poti, če vodimo brezobziren boj proti marksistom. Dandanes, ko imamo na tisoče brezposelnih delavcev in nameščencev, ne more biti naš prijatelj tisti, ki se brati z nam sovražnimi tujci. Kako naj dopuščamo, da absolutno gospodarstvo v Delavski zbornici marksisti, ki so jim bližji tujci nego Jugoslovani? Le na ta način si moremo razlagati, da naša država izdaja naredbe v zaščito zaposlitve tujcev. Delavske zbornice, ki so po zakonu poklicane, da o vsakem za-

konu in naredbi, ki zadeva delavske interese, povedo svoje stališče, so odgovorne, če tujci odjedajo našemu človeku kruh. Zato ne smejo Delavske zbornice biti več v rokah internacionalcev. Pa tudi o ostalem gospodarstvu marksistov v Delavski zbornici si lahko napravimo sodbo, če pomislimo, kako so gospodarili v konzumih in koliko delavcev in nameščencev je tam postalo nesrečnih. Kdor v konzumih ni znal gospodariti, ta tudi v socialnih ustanovah ne bo sposoben za to. Kako naj v Delavski zbornici zaupamo finance marksistom, ko pa jim v konzumih ni mogoče zaupati niti pare!

Marksisti imajo proti nacionalnim strokovnim organizacijam samo en argument: da te organizacije niso razredne, ker se kot nacionalne prištevajo svojemu narodu. Že ta argument sam bi moral napotiti vse nacionalne delavce in nameščence, da pristopijo na našo stran, kajti ničesar ni častnejšega kakor stati v eni vrsti s svojim narodom. Internacionala je teorija, ki se v praksi ni nikdar obnesla. Ko so angleški internacionalni delavci v svetovni vojni spoznali, da bi z zmago Nemcev bila ogrožena angleška industrija in s tem tudi eksistenca angleških delavcev, so se prostovoljno javili za boj proti Nemcem. Če se resno spopadeta dva naroda, takrat šele se živo čuti, da je vsakomur najbližji lastni narod. Tudi naše organizacije so razredne, in sicer v tem smislu, da se bojujejo proti delodajalcem in zahtevajo boljše življenjske pogoje, ne glede na to, katere narodnosti so delodajalci. V borbi za naše socialne pravice smo neizprosni proti vsakomur in smo dosegli tudi že mno-

go več uspehov nego marksisti, katere nihče več ne upošteva, kaj šele, da bi se jih kdo bal, stojimo pa rami ob rami z vsemi Jugoslovani brez razlike stanu, če bi se predrznili dvigniti proti nam katerikoli zunanji sovražnik. Tako je naše odkritosrčno stališče in menimo, da ne sme biti zavednega jugoslovanskega delavca in nameščenca, ki bi tega našega stališča ne odobral.

Marksisti so na naše nacionalno organizirano delavstvo in nameščentvo pljuvali in stali proti nam rami ob rami z Nemci in Italijani, dokler se ni porušila stara Avstrija in ni napočila nova doba. Vsem nam je še v spominu, kako so sramotili Sokole in druge nacionalne delavce. Dandanes so postali ponižnejši, ker veje od vseh strani, od zunaj in znotraj drug veter, ki predstavlja nepremagljivo nacionalno silo. Mi nimamo razloga, da bi menjali naše stališče napram marksistom. Bolj in bolj homo opozarjali naše delavce in nameščence, da njihovo mesto ni tam, kjer se omalovažuje in sramoti naš narod, marveč le v vrstah nacionalnih strokovnih organizacij, ki danes še oblegajo marksistično trdnjavo. Delavsko zbornico, ki pa jo bodo v kratkem v odločilni bitki zavzeli, odstranili rdeče sledove marksistov in začeli voditi tako delavsko politiko, ki se bo vjemala z nacionalnimi in socialnimi težnjami našega delavstva in nameščentva.

Kar so marksisti v dobi velike brezposelnosti zanemarili, misleč le na svoje osebne in strankarske koristi, to bo morala biti prva točka delovnega programa novozvoljene Delavske zbornice. Tej točki se mora posvetiti vsa skrb in pažnja nanjo se morajo znova in znova opozarjati naši državni krmilariji v Beogradu, da se izboljša obupni položaj naših delavcev in nameščencev. Nacionalisti! Narodni socialisti! Izrabite v zadnjem trenutku vsako priliko in poučujte te naše delavce in nameščence o važnosti volitev v Delavsko zbornico. Vsi na volišče, da iztrgamo marksistom tudi pri nas moč iz rok, enako kakor v drugih državah. Vsi v odločilno bitko!

Pozor volilci!

Marksisti raznašajo govorice, da je zaprosila Narodno strokovna zveza za kompromis. — Volilci! Ne verujte tem vestem, ker so to samo pobožne želje propadajočih marksistov!

Nacionalno delavstvo ne mara z nikom kompromisov, najmanj pa z marksisti!

Volilci! Naša barva je MODRA in ta mora zmagati! Rdečo in belo boste na dan volitev raztrgali, ker so to barve naj večjih izkoriščevalcev delavstva!

V boj za narodno delavsko listo!!!

Delavske zbornice nacionalnemu delavstvu in nameščentvu!!!

NSZ, podr. Maribor.

Z ulice...

Gospod vpraša triletno deklico: »Kje je pa atek?« »V kavarni«, se odreže punčka. Nato se pa oglasi zraven stoječa mati: »Bebi, man sagt doch im Kaffeehaus«. In ta mati je državna nameščenska v Mariboru — va še učiteljica po vrhu...

„Edinost“ v likvidaciji

Službeni list dravske banovine št. 72 od 6. septembra 1933 prinaša na strani 368 sledeči

ad Zadr. V 41/10.

POZIV UPNIKOM

Podpisana zadruga se je po sklepu občnega zbora z dne 18. junija 1933 prostov. razdružila in prešla v likvidacijo, kateri sklep je bil vpisan v zadrugi register pri okrožnem sodišču v Mariboru dne 20. junija 1933, pod opr. št. Zadr. V 41/10.

V smislu § 40. zadrugnega zakona se pozivljajo upniki, da prijavijo v roku 60 dni, računajoč od zadnjega poziva v »Službenem listu dravske banovine« svoje terjatve likvidacijski firmi v roke pred sednika Martina Šterbala, tapetniškega mojstra v Ptuj.

Maribor, dne 10. avgusta 1933.

»EDINOST«

vzajemno gospodarsko društvo, registrirana zadruga z omejeno zavezo v likvidaciji v Mariboru.

Šterbal Martin, s. r. Sagadin Joško, s. r.

Ta poziv ponatisnemo, ker ga od 2500 do 3000 članov sicer nikdo v »Službenem listu« ne bi opazil, najmanj pa oni člani iz drugih banovin. Po naših zanesljivih informacijah je stanje »EDINOSTI« naslednje:

»Edinost« je morala likvidirati radi pomanjkanja denarja, ker ni mogla zadostiti obveznostim po pravilniku I. skupine, ki je enostavno neizvedljiv, o čemer se lahko prepriča vsakdo, ki zra šte ti do 10. Članom II. skupine je EDINOST obljubovala po reklamnih letakih brezobrestno posojilo že po tri-štiri- in šestmesečnem članstvu, kar je prav tako neizvedljivo. Vse skupaj je bila le dobro preračunana »kupčija«.

Oba pravilnika od oblasti nista bila nikdar odobrena. Odobrena so bila samo »pravila«, ki jih poznajo le nekateri člani zadrugne uprave. Vsakdo pa si jih more pogledati na okrožnem sodišču v Mariboru. Po teh pravih pravilih ima vsak član na poziv plačati zadrugi delež po Din 50.— in jamči s še petkratnim iznosom, toraj skupno 300 Din.

Občni zbori se sklicujejo na ta način, da uprava obesi v svoji zadrugi pisarni 10 dni pred občnim zborom razglas na poli papirja. Večina članov je povodom včlanjenja, pod magičnim vplivom bodočega posojila, podpisala pooblastilo, s katerim pooblašča enega člana uprave, da jo zastopa na vseh občnih zbora, če bi se ga člani ne udeležili. Ker se občni zbori in sklepi ne razglašajo javno, člani nikdar ne vedo, kaj se je sklenilo z njihovimi glasovi in na njihovo kožo. Po naši vednosti je prvi razglas o sklepih »likvidacija«. Ker je likvidacija

kočljiva zadeva, bilo bi v korist članov, da se vsaj sedaj za likvidacijo sami porigajo, da bodo njih interesi zavarovani in ne samo oni uprave, ki se je lotila dela na podlagi neizvedljivih pravilnikov.

Zato svetujemo članom, da vsi, ki so podpisali pooblastila za občne zbore, takoj prekličejo ta pooblastila s priporočenim pismom. V vsakem glavnem zastopstvu (21 jih je), naj se člani zedinijo na enega člana, ki bo zastopal energično njih interese. Po številu članstva so najmočnejša zastopstva v Ljubljani, Kopivnici, Zemunu in Šibeniku, medtem ko ima mariborski teritorij najmanj članov. Močno prizadeto je tudi Celje.

Naš tednik bo v naslednjih številkah prinašal vse pojave in potrebna pojasnila v zadevi »EDINOSTI v likvidaciji«, ki morejo interesirati članstvo in javnost.

Ker se je »Edinost« razdružila in stopila v likvidacijo že 20. junija t. l., ni imela pravice sklepati nobenih novih poslov več. Radi tega imajo vsi oni, ki so se prijavili ali dobili članske izkaznice po tem datumu, pravico zahtevati sleherni vplačani dinar nazaj. Tega denarja se uprava »Edinosti« ne bi smela niti dotakniti in ga mora imeti shranjenega kot tuj denar, ki ji je neopravičeno prišel v roke. Tudi za vpisnino, ki so jo plačali prijavljenci v roke zastopnikov, odgovarja uprava Edinosti, ker ni ob vstopu v likvidacijo takoj ustavila akvizicije. Prijavljenci po 20. juniju tudi niso dolžni

plačati na poziv »Edinosti« zadrugnega deleža in ne jamčijo v nobenem primeru za kako zgubo.

Zadruga centralna pisarna se trenutno nahaja v Mariboru, Aleksandrova cesta 48 (tik kolodvora), dopise pa je brez izjeme nasloviti po »Službenem listu« na g. Martina Šterbala, tapetnika v Ptuj. Navajamo nadalje vse osebe, ki upravljajo »EDINOST v likvidaciji«, in sicer: predsednik Martin Šterbal, tapetnik v Ptuj; podpredsednik Ivan Ringer, kmetovalec v Šmarjah pri Jelšah; tajnik odbora Joško Sagadin, mizar v Ptuj. Odborniki: Franjo Žagovec, mesar v Brezulah in Jernej Vertačič, delavec v Novi vasi pri Mariboru. Ravnatelj in duševni vodja pa je g. Franc Kenda iz Maribora; njegova namestnika sta: Ignac Kristovič in Matija Žunkovič iz Brezule pri Račah.

Zadnji trije imenovani so kot bivši funkcionarji »Kmetijske Eksportne Zadruga v konkurzu«, obtoženi po drž. tožilstvu v Mariboru (Akt Kzp. IX. 98/32) radi utaje v skupnem znesku Din 596.112.75. Tajnik ravnateljstva »EDINOSTI« je g. Trošt, bivši knjigovodja iz Maribora.

Za trboveljske rudarje.

Klepar Srečko Ganter je nabral v plinarni delavnic državnih železnic v Mariboru za stradaljoče trboveljske rudarje znesek 90.75 Din. Posnemajte!

Pohištvo, tapetništvo, posteljnina, dekoracije in strojna pletarna žičnih vložkov

Vetrinjska ulica 7

Telefon 27-75

F. Novak - Maribor

Koroška cesta 8

Telefon 29-05

Naročila izvršujem hitro, solidno in poceni.

Naicenejša trrdka v Mariboru

Otroški vozički

vse velikiosti in po različnih cenah

Bogomir Divjak, Maribor, Tattenbachova ul. 4

Železničarji lahko kupijo vozičke tudi na obroke!

Velika zaloga prvovrstnega domačega in inozemskega usnja

Zaloga zgornjih delov. Potrebščine za čevljarje, sedlarje, knjigoveze, torbarje i. t. d.

Na debelo!

Na drobno!

Viktor Kosi, Maribor
Kralja Petra trg 9

Sirite

„Borbo“

Tocno, solidno in poceni izvršuje vsa kleparska dela

A. Romih
kleparski mojster
Maribor, Slovenska ul. 28

Premog

vseh vrst, drva, kolobarje, koks za domačo kurjavo, oglje za likanje nudi najcenejše

Mejovšek Branko
Maribor
Tattenbachova ul. 13
Telefon 24-57

Ženski in moški svet rad kupuje v

TRPINOVEB BAZARJU

Maribor, Vetrinjska ul. 15

Popravila ur

in zlatnine, točno in hitro z jamstvom

A. STOJEC, MARIBOR
Jurčičeva ulica št. 8

Po stenske ure pridem na dom!

Glavna zveza vinogradnikov in sadjarjev Kralj. Jugoslavije

priredi od 7. do 15. oktobra 1933

v Beogradu veliko

državno vinarsko in sadiarsko razstavo

Obiskovalci razstave imajo na železnici 50% popust. Pojasnila daje in prijave sprejema častni uradni zastopnik

Petar J. Miovič, dvorni dobavitelj, Maribor, Kopitarjeva ulica 6
3463
Telefon 24-38

Novosti

damskih plaščev

v najnovejših varijacijah prinaša konfekcijska trrdka

F. Mastek, Maribor

Karo

Gosposka ulica 13

Kreditna zadruga uslužbencev drž. železnic v Mariboru

Frankopanova ulica 34

daje posojila po 8%

sprejema vloge in obrestuje nevezane po 4% vezane pa po 5 1/2%

Vse vloge izplačuje promptno

Železničarji, poslužite se samo Vaše Kreditne zadruge

Predstavnik in izdajatelj Tone Bajt, predsednik Narodno-strokovne zveze v Mariboru. Urejuje in odgovarja Rudolf Germ v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik ravnatelj Stanko Detela v Mariboru.